

LIPU
KASUTAMISE
JUHEND

EESTI LIPU AABITS

MEIE LIPP

Eesti lipp on riigi- ja rahvuslipp – meie kõige võimsam sümbol.

Sinimustvalge lipu kujunemine rahvuslipuks algas 19. sajandi viimasel veerandil ja riigilipuks sai trikoloor Eesti Vabariigi sündimisel.

Eesti lipu sünnipäev on 4. juunil. Sellel päeval 1884. aastal õnnistati Otepää kiriklas Eesti Üliõpilaste Seltsi ajalooline lipp.

Sinimustvalge Eesti lipu heiskamine tähistab põhiseadusliku riigivõimu toimimist ning ühiste väärtuste elujõudu. Eesti lippu ei tasu peljata, ta on oma ja tuttav.

Hoia ja austa teda.

04

EESTI LIPU ANDMED

Kirjeldus

Lipuväli on horisontaalselt jaotatud kolme värviga - sinise, musta ja valgega.

Suurus

Eesti lipu laiuse ja pikkuse vahetõrge on 7:11. Lipu tavasuurus on 105x165 cm.

Värvid

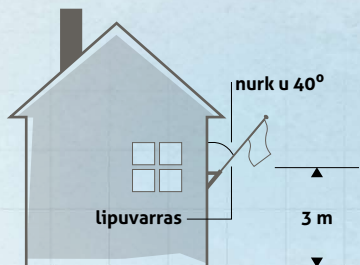
Eesti lipu õiged värvitoonid on:

	SININE 	MUST 	VALGE
PANTONE	285	black	white
CMYK	C71 / M34 / Y0 / K0	C0 / M13 / Y49 / K98	C0 / M0 / Y0 / K0
RGB	R72 / G145 / B217	R51 / G43 / B3	R255 / G255 / B255

MÕISTED

MAJALIPP

Lipuvardaga heisatav lipp. Majalipu tavasuurus on 105x165 cm. Majalipu laiuse ja lipuvarda pikkuse vaherkord on ligikaudu 1:3.

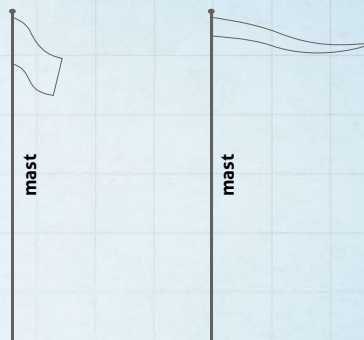
majalipu kasutamine

MASTILIPP

Lipumasti heisatav lipp. Mastilipu laiuse ja lipumasti kõrguse vaherkord on ligikaudu 1:6.

MASTIVIMPEL

Lehvise suunas kitsenev lipp, mis lehvib lipumastis ajal, mil sinna ei ole heisatud mastilipp. Vimpli pikkuse ja lipumasti kõrguse vaherkord on ligikaudu 1:2.

mastilipp

mastivimpel

LIPUMAST

Lipukanga maapinnalt tuulde tõstmiseks ning hoidmiseks kasutatav puust, metallist või plastikust abivahend.

LIPUVARRAS

Lipukanga lehvitamiseks hoone fassaadil kasutatav puidust, metallist või plastikust vastavasse hoidikusse asetatav abivahend. Lipuvarda pikkus on ligikaudu 3 m.

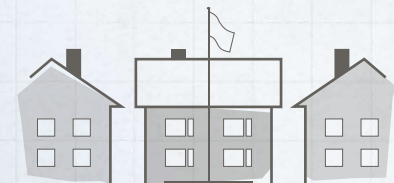

ENNE LIPU OSTMIST

Lipu väljapaistvaimaks ja väärikumaks esitlemiseks mõtle eelnevalt läbi:

► Kas heisata lipp vardaga hoone külge või lipumasti?

Kõige paremini paistab heisatud lipp silma **lipumastist**. Maapinnalt tõusev lipumast sobib hästi eramaja juurde.

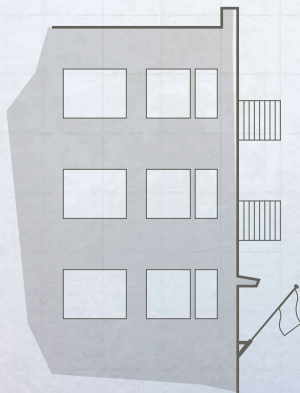

lipumast kortermajade õuel

Samuti kasutatakse lipumasti lähedistiku paiknevate kortermajade õues.

Lipuvarrast kasutatakse hoonel, mille läheduses ei ole lipumasti jaoks piisavalt ruumi.

Näiteks on lipuvarda kasutamine põhjendatud kortermajadel.

lipuvarras kortermaja sissekäigu juures

► Kuhu paigutada lipumast või lipuvarras?

Vali koht, kust lipp kõige paremini välja paistab. Võta arvesse hoone arhitektuuri, läheduses asuvaid ehitisi ja haljastust.

LIPUMAST

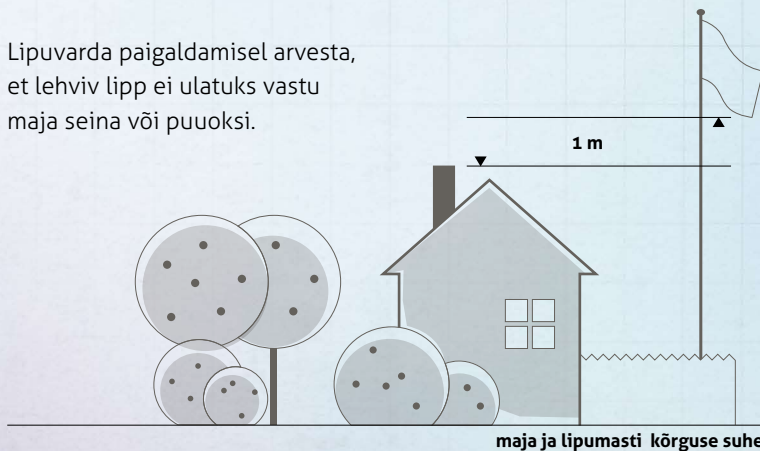
Lipumastile leia koht, kus lipp on hästi nähtav ja tal on ruumi lehvida. Selleks sobib hästi hoone ees paiknev muruplats või iluaed.

► Lipumasti valimisel arvesta, et lehviva lipu alumine äär jääks 1 m kõrgemale maja kõige kõrgemast osast.

LIPUVARRAS

Lipuvarras paiguta fassaadile, arvestades hoone liigendust, näiteks peasissekäigu juurde.

Lipuvarda paigaldamisel arvesta, et lehviv lipp ei ulatuks vastu maja seina või puuoksi.

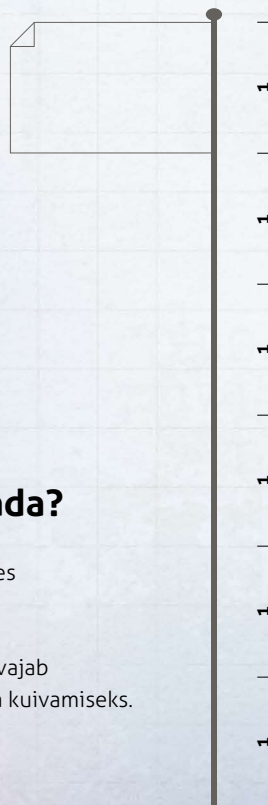
08

► Kui suur lipp valida?

Lipumasti kõrgusest lähtuvalt vali ka lipu suurus.
Sobiv lipu laius on ligikaudu 1/6 masti kõrgusest.

Lipuvarda külge kinnitatakse
tavasuurus Eesti lipp (105x165 cm).

MASTI KÕRGUS	MASTILIPU MÕÖDUD
6 m	105x165 cm
7 m	115x180 cm
8 m	135x212 cm
9 m	150x236 cm
10 m	165x259 cm
11 m	183x288 cm
12 m	200x314 cm

► Millist lipukangast eelistada?

Õhemast lipukangast lipp lehvib hästi ka tasases
õhuvoolus ja kuivab ruttu, kuid kulub kiiremini.

Paksemast lipukangast lipp kestab kauem, ent vajab
lehvimiseks tugevamat tuult ning pikemat aega kuivamiseks.

LIPU HEISKAMINE

Igaühel on õigus heisata Eesti lipp 365 päeval aastas.

ISIKLIKUD TÄHTPÄEVAD

Lipu heiskamine muudab perekondlikud tähtpäevad pidulikumaks ning heisatud lipuga on sobilik tervitada oma külalisi. Eesti lipp kaunistab seltside, ühingute ja asutuste tähtpäevi ning lisab väärikust avalikele sündmustele.

Kõigil on õigus heisata Eesti lipp alaliselt, tagades, et heisatud lipp oleks pimedal ajal valgustatud.

LIPUPÄEVAD

Lipupäevadel heisatakse Eesti lipp meie ajaloos toimunud oluliste sündmuste ja tähtpäevade äramärgimiseks. Lipupäevadel on kõikidel riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustel ning avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel kohustus heisata Eesti lipp. Ühtsustunde väljendamiseks võivad lipu heisata ka kõik teised.

10

Lipupäevad on:

3. jaanuar	Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev
2. veebruar	Tartu rahulepingu aastapäev
24. veebruar	iseseisvuspäev, Eesti Vabariigi aastapäev
14. märts	emakeelepäev
mai teine pühapäev	emadepäev
9. mai	Euroopa päev
4. juuni	Eesti lipu päev
14. juuni	leinapäev (lipp heisatakse leinalipuna)
23. juuni	võidupüha (õösel lippu ei langetata)
24. juuni	jaanipäev
20. august	taasiseseisvumispäev
1. september	teadmispäev
novembri teine pühapäev	isadepäev

Lipupäevadeks on ka Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu ja Euroopa Parlamendi valimise või rahvahääletuse toimumise päev.

Millal ja kuidas heisata lipp?

Lipp heiska päikesetõusul või kell 8.00.

Lipuvarda saab hõlpsasti välja panna üksi. Lipu heiskamine lipumasti õnnestub aga kõige paremini kahekesi. Üks heiskaja kinnitab mastinööriid lipu

► Kolmel lipupäeval: iseseisvuspäeval (**24.02**), võidupühal (**23.06**) ja taasiseseisvumispäeval (**20.08**) on kohustus heisata Eesti lipp kõikidel elu-, äri- ja büroohoonetel.

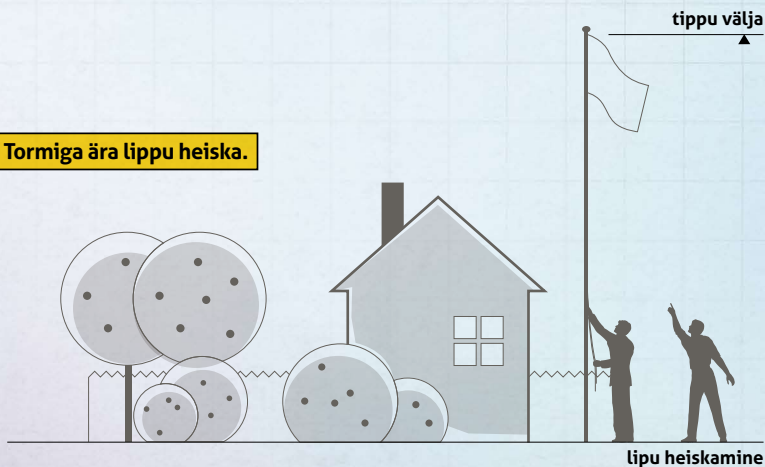
nurkade külge, teine hoiab lippu nii, et see ei puudutaks maapinda või läheduses olevaid esemeid.

Tuulise ilmaga heisatakse lipp lipumasti allatuult, nii ei keerdu lipp ümber masti. Heiska lipp rahulike tõmmetega, hoides lipu alanurgast tulevat mastinööri parajalt pingul. Pingul mastinöörid keera kord või paar ümber masti. Seejärel kinnita tõstenöör ja siis langetusnöör lipumasti allosas oleva kinnituskonksu külge.

Enne lipumasti või -varda juurest lahkumist heida pilk veelkord lipule ning kontrolli, kas:

- ▶ lipp on puhas
- ▶ lipp on terve
- ▶ lipp on õiget pidi
- ▶ lipp on masti tippu välja tõmmatud ja mastinöörid on korralikult kinnitatud

Tormiga ära lippu heiska.

12

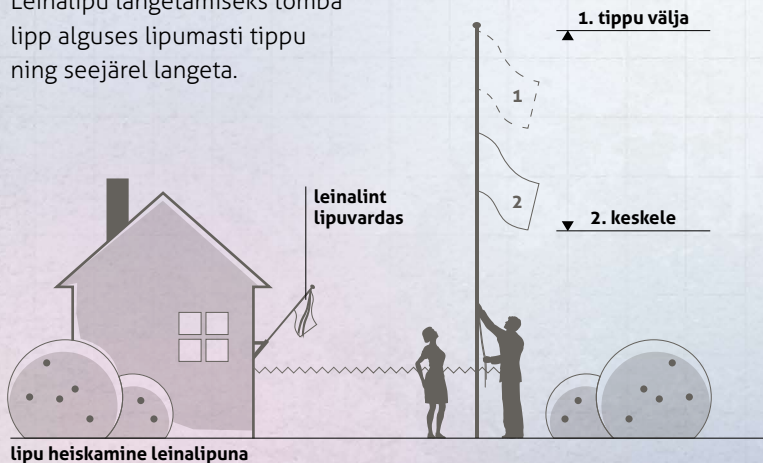
LIPU HEISKAMINE LEINALIPUNA

Leina tähistamiseks heisatakse Eesti lipp leinalipuna.

Leinalipuna heiska lipp poolde lipumasti. Selleks tõmba lipp aeglaselt lipumasti tippu ja seejärel langeta lipp nii, et selle alläär ulatuks lipumasti keskohta.

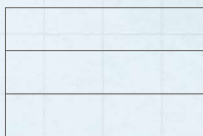
Lipuvardaga leinalipu heiskamiseks kinnita lipuvarda ülemisse otsa 5-10 cm laiune must lint. Musta lindi mõlemad otsad peavad ulatuma lipu pikkust pidi kuni lipukanga alumise servani.

Leinalipu langetamiseks tõmba lipp alguses lipumasti tippu ning seejärel langeta.

EESTI LIPP KOOS TEISTE LIPPUDEGA

Eestis heisatakse välisriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide lipud alati koos Eesti lipuga, kusjuures Eesti lipp paigutatakse kõige avväärsemale kohale. Teiste riikide lipud paigutatakse riikide prantsuskeelsete nimede tähestikulises järjekorras Eesti lipu järele. Kõrvuti paiknevatesse lipumastidesse heisatakse ühelaiused lipud.

Eesti lipp koos EL ja NATO lippudega

LIPU LANGETAMINE

Langeta lipp päikeseloojangul, kuid mitte hiljem kui 22.00.

Lipumasti heisatud lippu on kõige parem langetada kahekesi. Abistaja võtab lipu vastu nii, et see ei puudutaks maapinda. Seejärel pane lipp hoiukohta.

LIPU EEST HOOLITSEMINE

On paratamatu, et lehviv lipp määrdub ja kulub. Lipu eluea pikendamiseks tuleb lipukangast hooldada.

- ▶ Märg lipp kuivata enne hoiukohta panemist
- ▶ Määrdunud lipp pese ja kuivata vastavalt tootja juhistele
- ▶ Pesemiseks kasuta värvilise pesu jaoks mõeldud pesuvahendit
- ▶ Rebenenud lipp paranda sobivat värvi niidiga
- ▶ Hoia lippu kuivas kohas

- ▶ Keelatud on lipu pleegitamine ja pleegitava pesuvahendi kasutamine.

KASUTUSKÕLBMATU LIPU HÄVITAMINE

Kui lipp on sedavõrd märdunud, et seda enam puhtaks ei saa või kui lipp on liialt rebenenud, tuleb see sündsäl viisil hävitada. Selleks lõika lipp värvilaidude kaupa lahti ning põleta need riidetükid mitteavalikult või viska prügikasti.

LIPU TEISED KASUTUSVORMID

Eesti lipul on ka teisi kasutusvorme, millest levinumad on laualipp ja autolipp.

Lualipp

Lualipp on siseruumides kasutatav lipu väikevorm. Lualipp on 45 cm kõrgune. Lipu laiuse ja aluse külge kinnitatud lipuvarda pikkuse vahekor d on 1:3. Lualippude kasutamine järgib sama reeglistikku, mis kehtib suurtel lippudel.

16

Autolipp

Autolipp kinnitatakse lühikese vardaga sõiduauto kere parempoolse esinurga või aknaklaasi külge. Kapotile kinnitatud lippu kasutatakse ametlikel visiitidel.

Aknaklaasile kinnitatavat autolippu saab kasutada igaüks.

Sinimustvalge värvikombinatsiooni kasutamine

Sinimustvalget värvikombinatsiooni võib kasutada igaüks. Seda tehes arvesta, et Eesti lipu värvikombinatsioon oleks esitletud väärikalt.

KAS TEADSID?

- ▶ 2. veebruaril 1920. aastal sõlmitud Eesti – Vene rahuleping on kokku köidetud sinimustvalge palmiknööriga.
  - ▶ Eesti lipu heiskamise igapäevasele tseremooniale Pika Hermanni torni pandi alus 1989. aastal.
  - ▶ 24. veebruari hommikul 1989. aastal, enne lipuheiskamise tseremooniat Pika Hermanni tornis, õnnistati vastõmmeldud sinimustvalgeid rahvuslippe Kaarli kirkus.
  - ▶ Koolid ja ülikoolid heiskavad Eesti lipu kõikidel koolipäevadel.
  - ▶ Eesti Üliõpilaste Seltsi esimene, ajalooline sinimustvalge lipp on tänapäevani säilinud.
  - ▶ Eesti rahvuslipu idee algataja on luuletaja Jaan Bergmann. Esialgu nimetas ta rahvusvärvideks sinist, musta ja rohelist.
-

KUI SOOVID LIPUST ROHKEM LUGEDA

Vabariigi Valitsuse kodulehelt www.valitsus.ee/eestilipp leiad lipuloo ja täpsemad juhised Eesti lipu kasutamiseks. Ühtlasi saad endale tellida lipupäevade meeldetuletusi.

Lisainformatsiooni saamiseks saada e-kiri või helista Riigikantseleisse.

E-post eestilipp@riigikantselei.ee

Telefon 693 5683

Lipupäevad Eestis

3. jaanuar	Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev
2. veebruar	Tartu rahulepingu aastapäev
24. veebruar	iseseisvuspäev, Eesti Vabariigi aastapäev
14. märts	emakeelepäev
mai teine pühapäev	emadepäev
9. mai	Euroopa päev
4. juuni	Eesti lipu päev
14. juuni	leinapäev (lipp heisatakse leinalipuna)
23. juuni	võidupüha (öösel lippu ei langetata)
24. juuni	jaanipäev
20. august	taasiseseisvumispäev
1. september	teadmispäev
novembri teine pühapäev	isadepäev

Lipupäevadeks on ka Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu ja Euroopa Parlamendi valimise või rahvahääletuse toimumise päev.

Kolmel lipupäeval: iseseisvuspäeval (**24.02**), võidupühal (**23.06**) ja taasiseseisvumispäeval (**20.08**) on kohustus heisata Eesti lipp kõikidel elu-, äri- ja büroohoonetel.